ایران

■ سال بیست و هشتم ■ شماره ۷۹۳۳ ■ پنجشنبه ■ ۲۶ خرداد ۱۴۰۱
۱۶ ذی‌القعده ۱۴۴۳ ■ 16 June 2022 ■ Thursday

سیاسی

گزارش «ایران» از آخرین تحولات سیاسی مرتبط با تشکیل دولت در عراق

به کجا چنین شتابان؟

بعد از برگزاری انتخابات در مهرماه سال ۲۰۲۱ عراق وارد مرحله‌ای جدید از حیات سیاسی خود شد. با توجه به نظام طایفه‌ای که در عراق وجود دارد، طبق روال سابق، شیعیان عراق توانستند اکثریت پارلمان را به‌دست بیاورند. جریان صدر ۷۳ کرسی پارلمان را به‌دست آورد. سایر گروه‌های شیعی هم در رتبه‌های بعد قرار گرفتند.

۶

دو سوم امریکایی‌ها در پاسخ به نظرسنجی گالوپ گفتند ارزش‌های اخلاقی کشورشان رو به زوال است

امریکا در سراشیبی انحطاط اخلاقی

«ارزش‌های اخلاقی در جامعه امریکا رو به انحطاط دارد.» این جمله‌ای است که ۷۸ درصد امریکایی‌ها در جدیدترین نظرسنجی «گالوپ» گفته‌اند و به آن اذعان داشته‌اند. جدیدترین نظرسنجی این مؤسسه نشان می‌دهد، ۵۰ درصد امریکایی‌ها معتقدند ارزش‌های اخلاقی در امریکا پایین آمده و در حدی ضعیف قرار گرفته است.

۴

کمیسیون اصل ۹۰ در گزارشی مستند اعلام کرد
رئیس جمهور سابق و معاون او از اجرای قانون اقدام راهبردی استنکاف کرده‌اند

روحانی و صالحی در آستانه دادگاه

در جلسه علنی روز گذشته مجلس شورای اسلامی، گزارش کمیسیون اصل ۹۰ قانون اساسی در مورد نحوه اجرای قانون اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها و صیانت از منافع ملت ایران در دستور کار قرار گرفت. قانون «اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها و صیانت از منافع ملت ایران» در تاریخ ۱۲ آذرماه ۱۳۹۹ به تصویب مجلس رسید و سپس مورد تأیید شورای نگهبان قرار گرفت. این قانون در پنج ماده، به‌صورت صریح و خاص، وظایف مشخصی را برای سازمان انرژی اتمی ایران تعیین و آن سازمان را موظف به اجرای مفاد آنها نموده است

صفحه ۵ را بخوانید

President.ir

دیپلماسی فردی رئیس جمهور با تأکید بر همسایه محوری علاوه بر ایجاد ظرفیت‌های جدید اقتصادی در ارتقای روابط ایران با همسایگان نقش ویژه‌ای داشته است

دیپلماسی با زبان مردم

با عبور از ۸ سال ناکارآمدی دولت قبلی جمهوری اسلامی در فرایند ارتباط مؤثر با همسایگان و توجه به مناطق پیرامونی، به نظر می‌رسد دولت جدید در ایران راهبرد جدیدی را برای سیاست خارجی خود در نظر گرفته است. توجه به همسایگان و مناطق پیرامونی از اولویت‌های سیاست خارجی دولت جدید ایران است. جمهوری اسلامی در منطقه‌ای قرار گرفته است که شاهراه اتصال مناطق در قاره آسیا محسوب می‌شود. در اطراف جمهوری اسلامی چهار منطقه استراتژیک وجود دارد که غرب آسیا یکی از مهم‌ترین آنها محسوب می‌شود و تعامل با کشورهای این مناطق می‌تواند فرصت‌های قابل‌توجهی را پیش‌روی ایران قرار دهد. بویژه آن که قدرت‌های مداخله‌گر حضور بسیار فعالی در این منطقه دارند. منطقه قفقاز نیز با مساحت ۵۲۰ هزار کیلومتر مربع و جمعیتی حدود ۴۰ میلیون نفر و قرار گرفتن در میان دریای خزر و دریای سیاه، ژئوپلیتیک بسیار مهمی را به خود اختصاص داده است. کشورها و رژیم‌های مختلفی روابط گوناگون اقتصادی، سیاسی و امنیتی در راستای منطقه‌گرایی با کشورهای این منطقه دارند. در آن سوی خزر و در شمال شرقی و شرق کشور، منطقه بسیار مهم و استراتژیک آسیای مرکزی قرار دارد. این منطقه به دلیل موقعیت بسیار مهم خود و منابع سرشار انرژی به غرب آسیای دوم شهرت دارد. آسیای مرکزی متشکل از پنج کشور قزاقستان، قرقیزستان، تاجیکستان، ترکمنستان و ازبکستان در میان فضای اقلیمی پهناور اوراسیا واقع شده و تقریباً ۸۰ میلیون نفر را در خود جای داده است. این منطقه تحت لوای تاریخ طولانی خود یکی از مهم‌ترین مناطق اقتصادی جهان شناخته می‌شود که علاوه بر آن‌که میراث‌دار اقتصاد بزرگ جاده ابریشم است، پلی ارتباطی میان اروپا و آسیای شرقی و میان شمال و جنوب قاره آسیا به‌شمار می‌آید. علاوه بر تقویت رویکرد منطقه‌گرایی در دولت سیزدهم، تداوم روابط دوجانبه با کشورهای حوزه امریکای لاتین بویژه ونزوئلا نیز از نکات قابل‌توجه بوده است. مطلب پیش‌رو گزارشی است که نشان می‌دهد بدون در نظر گرفتن تمام مدت زمانی که از آغاز به کار دولت سیزدهم گذشته و تنها در ۴۰ روز اخیر (از ۲۲ اردیبهشت ماه) تا چه اندازه کارنامه سیاست خارجی دولت پربار بوده است.

■ **۲۲ اردیبهشت‌ماه؛ سفر امیر قطر به ایران**

در تاریخ ۲۲ اردیبهشت‌ماه سال جاری امیر قطر «حمد بن جاسم آل ثانی» در صدر هیأت بلندپایه‌ای وارد ایران شد. در این سفر اسناد مشترک همکاری که در سفر رئیس‌جمهور به قطر در تاریخ ۲ اسفند منعقد شد، مورد بررسی قرار گرفت. امیر قطر بر موضع مشترک با جمهوری اسلامی برای حل و فصل بحران‌های منطقه‌ای تأکید می‌کرد. اهمیت این سفر از آن جهت است که دولت سیزدهم رویکرد جدیدی در قبال همسایگان خود آغاز کرده و با اولویت قرار دادن همسایگان، روابط ایران با این کشورها در مرحله جدیدی از حیات خود قرار گرفته است. کشور قطر در بین کشورهای شورای همکاری خلیج فارس و سطح منطقه بازیگر بسیار مهمی محسوب می‌شود. با توجه به اینکه قطر عضو شورای همکاری خلیج فارس است، می‌تواند سبب نزدیک شدن دیدگاه‌های اعضای این شورا و ایران شود و در بسیاری از چالش‌های منطقه‌ای راهگشا باشد و به ایجاد ثبات و امنیت روزافزون در منطقه کمک قابل‌توجهی کند. ازسوی دیگر اکنون دوحه با بهبود مناسبات خود با کشورهای عربی، از آمادگی لازم برای تغییر فضای موجود میان ایران با ۳ کشور عربستان سعودی، امارات متحده عربی و بحرین برخوردار است و می‌تواند در این زمینه هم نقش‌آفرینی مؤثری داشته باشد و سبب ایجاد فضای بهتر در روابط ایران با این ۳ کشور شود. در شرایط کنونی همکاری‌های اقتصادی ایران و قطر، بویژه در حوزه انرژی نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، چرا که ۲ کشور در خلیج فارس حوزه‌های مشترک نفتی و گازی دارند و تقویت مناسبات در این حوزه، به ارتقای ۲ کشور در بازار انرژی جهان منجر می‌شود. باید درنظر داشت که تحولات اوکراین فضای ملتهبی را بر بازارهای بین‌المللی انرژی حاکم کرده است و احتمال قطع کامل صادرات انرژی روسیه به اروپا نیز وجود دارد، بنابراین جمهوری اسلامی ایران و قطر می‌توانند به‌صورت مشترک نقش ویژه‌ای در تأمین انرژی موردنیاز اروپا برعهده بگیرند. سفر شیخ تمیم بن‌حمد آل‌ثانی به تهران در این حوزه در آینده نزدیک بسیار راهگشا خواهد بود.

■ **۲ خردادماه؛ سفر آیت‌الله رئیسی به عمان**

آیت‌الله سید ابراهیم رئیسی رئیس‌جمهور دوشنبه دوم خرداد ۱۴۰۱ در یک سفر بسیار مهم منطقه‌ای عازم کشور عمان شد. از نکات بارز سفر یک‌روزه رئیس‌جمهور به عمان استقبال باشکوهی بود که سلطان هیثم البوسعیدی از آیت‌الله رئیسی به عمل آورد که بازتاب گسترده‌ای در رسانه‌های منطقه‌ای و بین‌المللی داشت. این سفر در راستای سیاست خارجی متوازن جمهوری اسلامی در دولت جدید صورت گرفت. اهمیت سفر رئیس‌جمهور به عمان از آن جهت است که روابط ایران و عمان روابطی تاریخی است و همسایگی دریایی و فعالیت‌های تجاری و روابط برادرانه اسلامی نقش مهمی در حفظ روابط خوب تهران و مسقط داشت. میان این دو کشور هماهنگی‌های سیاسی مداومی درخصوص تمام پرونده‌های منطقه وجود دارد و این امر صلح و ثبات و امنیت را تقویت می‌کند، روابط دو کشور دوست طی دهه‌های اخیر شاهد رشد و پیشرفت در تمامی زمینه‌های اقتصادی تجاری و گردشگری بوده است و توافق حمل و نقل دریایی اخیر میان تهران و مسقط در راستای تقویت همکاری در زمینه مبادلات تجاری ، اقتصادی و سرمایه‌گذاری بود. هماهنگی‌های سیاسی میان سلطنت عمان و جمهوری اسلامی ایران از دهه‌ها پیش مداوم بوده است و نقش محوری دیپلماسی عمانی در موضوع پرونده هسته‌ای ایران یکی از بارزترین زمینه‌های همکاری و هماهنگی ایران و عمان است، همچنین هدف از تداوم این همکاری‌های سیاسی، تقویت امنیت و ثبات در منطقه است. مقامات ارشد ایران و عمان ۱۲ سند همکاری در حوزه‌های سیاسی، روابط اقتصادی و تجاری، انرژی، حمل و نقل، علمی، محیط زیست، ورزشی و همکاری‌های دیپلماتیک امضا کردند.

■ **۸ خردادماه؛ سفر رئیس‌جمهور تاجیکستان به ایران**

امامعلی رحمان، رئیس‌جمهور تاجیکستان، روز یکشنبه ۸ خرداد در صدر هیأت بلندپایه سیاسی ـ اقتصادی به دعوت رسمی رئیس‌جمهور ایران، به تهران آمد. در این دیدار، آیت الله سید ابراهیم رئیسی، رئیس جمهور در نشست خبری با امامعلی رحمان، رئیس جمهور تاجیکستان، اظهار داشت: «ما با کشور تاجیکستان به دلایل مختلف هم همسایگی و روابط فرهنگی و دینی و هم روابط همزبانی و هم تمدنی ارتباطات خوبی بویژه بعد از انقلاب اسلامی داشته و داریم.» رئیسی با اشاره به مبادلات اقتصادی طرفین نیز افزود: «امروزه روابط بین دو کشور متحول گشته و طوری شده که در روابط تجاری حجم مبادلات به چهار برابر رسیده است. همچنین در حوزه‌های مختلف نیز گام‌های بسیار خوبی برداشته شده، بویژه تفاهمنامه‌هایی که در دوشنبه امضا شده است.» رئیس‌جمهور با بیان اینکه می‌توان روابط خوب دوجانبه را به روابط خوب منطقه‌ای تبدیل کرد، بیان داشت: این روابط می‌تواند بین دو کشور مسلمان بسیار امیدبخش باشد. امامعلی رحمان نیز از میهمان‌نوازی صمیمانه ایران اظهار سپاس کرده و اظهار داشت که تاجیکستان حامی ادامه گفت‌وگوهای سازنده و مؤثر در سطح عالی دو کشور است. او همچنین تأکید کرد که تاجیکستان همیشه خواهان توسعه روزافزون روابط میان دو کشور در عرصه‌های گوناگون و در روحیه حسن تفاهم، مشارکت، همیاری، احترام و اعتماد متقابل است. یکی از وجوه راهبردی میان ارتباط دو کشور، امضای تفاهم افتتاح خط تولید پهپاد ابابیل ۲ پس از سفر رئیس ستاد کل نیروهای مسلح سرلشکر باقری به دوشنبه بود. سفر امامعلی رحمان به ایران و بیانات رهبر معظم انقلاب در این دیدار درخصوص اشتراک موضع میان ایران و تاجیکستان درخصوص تهدیدات امنیتی موجود در افغانستان و نیز تشکیل دولتی فراگیر در این کشور پرده از وجه راهبردی روابط طرفین برداشت.

> کشورها و رژیم‌های مختلفی روابط گوناگون اقتصادی، سیاسی و امنیتی در راستای منطقه‌گرایی با کشورهای این منطقه دارند. در آن سوی خزر و در شمال شرقی و شرق کشور، منطقه بسیار مهم و استراتژیک آسیای مرکزی قرار دارد. این منطقه به دلیل موقعیت بسیار مهم خود و منابع سرشار انرژی به غرب آسیای دوم شهرت دارد. آسیای مرکزی متشکل از پنج کشور قزاقستان، قرقیزستان، تاجیکستان، ترکمنستان و ازبکستان در میان فضای اقلیمی پهناور اوراسیا واقع شده و تقریباً ۸۰ میلیون نفر را در خود جای داده است

■ **۲۰ خردادماه؛ سفر رئیس‌جمهور ونزوئلا به ایران**

نیکلاس مادورو، رئیس‌جمهور ونزوئلا در روز ۲۰ خردادماه به تهران وارد شد. ایران و ونزوئلا در طول دو دهه گذشته با یکدیگر «ائتلاف استراتژیک» قوی داشته‌اند و ارزیابی‌ها و مطالعات درباره روابط ایران و ونزوئلا عمدتاً از همین دوره پررنگ‌تر شده است. اتحاد این دو کشور نه‌تنها از نظر سیاسی و تجاری که از نظر گفتمانی نیز قابل‌توجه بوده است. در کنار همکاری گسترده در حوزه‌های اقتصادی، دیپلماتیک و انرژی، همبستگی دو کشور در مخالفت با دشمنی مشترک به نام ایالات متحده معنای متفاوتی پیدا کرده است. پیوندهای قوی بین هر دو کشور، با وجود فاصله جغرافیایی قابل‌توجهی که بین آنها وجود دارد، شاید بتواند الگویی از یک اتحاد راهبردی علیه استکبار بین‌الملل را به نمایش بگذارد. ارزیابی‌ها از این رابطه دوجانبه عمدتاً حول محور دو دیدگاه شکل گرفته است؛ یک دیدگاه، اتحاد را به‌عنوان حفاظت از منافع استراتژیک و عملی نشان می‌دهد که هر دو کشور را قادر می‌سازد تا تحریم‌های بین‌المللی را دور بزنند و از همکاری متقابل از نظر اقتصادی سود ببرند. دیدگاه دیگر این رابطه را به‌عنوان یک رابطه گفتمانی که منحصراً ریشه در ضدیت با امریکا دارد، تعریف می‌کند؛ بر این اساس، چنین اشتراک دیدگاهی هر دو کشور را قادر می‌سازد تا مخالفت خود را با ایالات متحده تشدید کنند و به آن ساختار بدهند. امضای سند جامع راهبردی ۲۰ ساله میان دو کشور در کاخ سعدآباد با حضور رؤسای جمهور دو کشور مهم‌ترین دستاورد این سفر بود که در زمینه‌های سیاسی، فرهنگی، گردشگری، اقتصادی، نفتی و پتروشیمی امضا شد. گفتنی است پیش از سفر مادورو به ایران، جواد اوجی وزیر نفت در اوایل اردیبهشت‌ماه به این کشور سفر کرده بود که این سفر دستاوردهای قابل‌توجهی در حوزه انرژی به دنبال داشت.

■ **۲۴ خردادماه؛ سفر رئیس‌جمهور ترکمنستان به ایران**

نخستین سفر «سردار بردی محمداف» به تهران در مقام ریاست جمهوری ترکمنستان در روز ۲۴ خردادماه و همزمان با سی‌امین سالگرد برقراری روابط بین دو کشور انجام شد. گفتنی است محمداف پیش از این در ۱۹ دی ماه سال گذشته به عنوان فرستاده ویژه رئیس‌جمهور وقت این کشور به ایران آمده بود. در این سفر دوروزه پس از دیدار و گفت‌وگوی دوجانبه در سطح عالی، نشست مشترک هیأت‌های عالی‌رتبه دو کشور برگزار و چند سند و تفاهمنامه همکاری بین تهران و عشق آباد امضا شده است. گفتنی است آیت‌الله رئیسی در دیدار محمداف به عنوان فرستاده ویژه رئیس جمهور ترکمنستان اظهار داشته بود که تهران از پیشنهادهای طرف مقابل در زمینه تحکیم و ارتقای همکاری در بخش‌های مختلف بویژه در حوزه انرژی، تجارت و بازرگانی استقبال می‌کند و هیچ مانع و محدودیتی در این زمینه وجود ندارد. همچنین در دیدارهای وزیر خارجه ترکمنستان بر موضوعاتی همچون ضرورت همکاری‌های دوجانبه و پنج‌جانبه برای آماده‌سازی مقدمات نشست سران کشورهای خزر در عشق آباد، موضوعات منطقه‌ای از جمله افغانستان و تحولات در منطقه آسیای مرکزی تأکید گردید. گفتنی است آیت‌الله رئیسی سال گذشته در دیدار با محمداف که در آن زمان فرستاده ویژه رئیس‌جمهور بود و «رشید مردوف» وزیر خارجه ترکمنستان بر گام‌های مؤثر و مفید در روابط و مناسبات سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی تأکید کرده بود.

■ **روزهای آینده؛ سفر رئیس‌جمهور قزاقستان به ایران**

همچنین مقرر است که در روزهای آتی رئیس‌جمهور قزاقستان قاسم توقایف در رأس هیأت بلندپایه وارد ایران بشود. کشور قزاقستان به عنوان یکی از قدرتمندترین کشورهای منطقه و پهناورترین آنها، از جایگاه ویژه‌ای برای جمهوری اسلامی ایران برخوردار است. این کشور که به سوئیس منطقه آسیای مرکزی معروف است، دارای روابط استراتژیک با کشورهای این منطقه و همچنین روسیه و چین است. سفر قاسم توقایف به ایران می‌تواند بعد از سفر رئیس‌جمهور تاجیکستان و ترکمنستان به ایران نقطه عطفی در روابط ایران با کشورهای منطقه آسیای مرکزی باشد.